

Fokdoel 2020, Exterieuzeisen maten en gewichten

Grote delen van dit fokdoel onderschrijven wij, maar lang niet alles!

Daar wij de mogelijkheid hebben elektronisch te wegen hebben we een goed inzicht in de gewichten van de ooiën, in combinatie met de maten gemeten door de inspecteur, kunnen wij relaties leggen tussen de diverse maten en gewichten

De 6 (10%) volwassen ooiën, die voldoen aan exterieureisen aangaande de maten in het fokdoel 2020 (70 cm.hoog), wogen gem. 98.0 kg. (96-101 kg)

De 7 (12%) 1,5 jarige ooiën, die voldoen aan exterieureisen aangaande de maten in het fokdoel 2020 (68 cm.hoog), wogen gem. 81.1 kg. (78-86 kg)

Daar wij al jaren ervaring hebben met gezoogde 1 jarige ooiën weten we dat deze gezoogde jaarlingen nog 12-15 kg doorgroeien naar volwassen ooiën. Het gewicht van deze dieren zal bij volwassen leeftijd dus tussen 90 en 100 kg liggen. Dat komt dus ook overeen met de gewichten van de volwassen ooiën op ons bedrijf die aan de maten voldoen. Het fokdoel 2020 geeft echter voor de gezoogde 1-jarige ooiën met deze maten een gewicht van 70 kg. aan. Iets klopt er dus niet! Ooiën met de maten zoals aangegeven in het fokdoel 2020 gaan als 1,5 jarige gezoogd ruim 80 kg. wegen (en geen 70 kg.) en als volwassen ooi ruim door de 90 kg. (Eigenlijk is dit ook logisch, want een ooi met de maten van de huidige volwassen rammen zal dan ook het gewicht van die rammen benaderen)

Nu is het natuurlijk niet erg dat een gedeelte van je ooiën dat gewicht halen, maar als je hele koppel dat gewicht haalt, dan gaat het economisch gezien volstrekt de verkeerde kant op.

Een simpel rekensommetje leert dat ooiën van 90 kg. tussen de 20% en 25% meer onderhoudsvoer nodig hebben t.o.v. ooiën van 70 kg., dit is een bekend gegeven ([Handboek voeding schapen WUR](#)). Dat houdt dus in dat indien 16 ooiën van 70 kg. per hectare kunnen worden gehouden, maar 12-13 ooiën van 90 kg. op die zelfde oppervlakte kunnen worden gehouden. Deze hebben namelijk veel meer onderhoudsvoer nodig. Wil je economisch gezien hetzelfde resultaat halen dan zullen deze 90 kg. ooiën ook 20-25% beter moeten presteren. Daar de inkomsten hoofdzakelijk bestaan uit de opbrengst van de lammeren van deze ooiën, kun je het volgende rekensommetje simpel maken.

Heeft u bij de ooiën van 70 kg. 1,8 lam gemiddeld (en uitgaande van 16 ooiën per hectare), dan kunt u 28,8 lammeren verkopen. De 12-13 ooiën van 90 kg. zullen u dus ongeveer 2,3 lam moeten brengen wilt u economisch gezien hetzelfde per ha. verdienen. Indien deze ooiën hetzelfde aantal (1,8) lammeren brengen heeft U bijna **6** lammeren per ha minder!!! Heeft men daar al eens over nagedacht?

De reden om de maten wederom aan te passen is gelegen in het feit dat men vindt dat ramlammeren minimaal 65 cm. moeten zijn, om volwassen Swifter ooiën te kunnen dekken. Daaruit volgt dat ook de maten van de ooiën en rammen verhoogt zullen moeten worden. Dit alles om een ramlam te verkopen aan een vermeerderaar.

Wat is de praktijk, serieuze vermeerderaars dekken hun ooiën in augustus/september (of het jaar rond) om te profiteren van de hogere prijzen van "Paaslammeren". Onze ramlammeren die, volgens fokdoel 2020, geboren worden in maart zijn dan (augustus/september) 5-6 maanden en niet eens geslachtsrijp! Serieuze vermeerderaars gebruiken oudere rammen voor hun ooiën en zetten ramlammeren in voor hun jaarlingen. Deze jaarlingen zijn natuurlijk kleiner en kunnen gemakkelijk gedekt worden door ramlammeren met de huidige maten. Bovendien zal een ramlam die met 6 maanden 65 kg. moet wegen een bepaald type hebben. Dit type is grover dan gewenst en zal resulteren in grove botten. Gevolg hiervan is dat het aanhoudingspercentage zal dalen en dat is economisch gezien niet gewenst.

In Engeland worden door vermeerderaars alleen oude rammen gebruikt, alle geschikte ramlammeren laat men daar "overlopen". Kortom, hier wordt op het verkeerde paard gewed waarbij men, zoals hierboven al is berekend, op voorhand al 6 lammeren/ha inlevert!

Fokdoel 2020, SWOT analyse

In deze analyse worden veelal de zwakke kanten belicht van de Texelaar, met name t.o.v. de Swifter, maar de Texelaar heeft zeer sterke kanten die volledig onderbelicht blijven en waarvan men zich moet afvragen wat er van overblijft als men de Texelaar een andere richting (nog groter) op gaat fokken. Denk hierbij aan het aanhoudingspercentage, de voederconversie, onderhoudsvoer en de gewenste slachtrijpheid bij 18-23 kg geslacht, maar ook het percentage vlees.

Onderstaand een voorbeeld van rendementberekening zoals men het behoort te doen en nu om volledig onduidelijke redenen nog steeds niet doet.

Uitgangspunt moet zijn dat men een economisch berekening moet maken op basis van de opbrengst in Euro's/ha. en niet de opbrengst in Euro's/ooi. Immers de beschikbare hoeveelheid grond is bepalend voor het aantal ooiën wat gehouden kan worden. Kortom hoeveel kg. vlees voor welke prijs/kg kan ik uiteindelijk verkopen. Hieruit volgt een inkomen.

Als eerste is van belang hoeveel ooiën men per ha kan houden. Daarbij is van belang wat de voederconversie is (hoeveelheid voer/ kg. groei) en daarbij ook de hoeveelheid onderhoudsvoer per ooi. Ervaring leert dat een Swifter minimaal 25% voer meer nodig heeft dan een Texelaar, daar komt nog bij dat een Texelaar voor en na het aflammeren kan volstaan met 3-4 weken krachtvoer, waarbij een Swifter ongeveer 7-8 weken moet worden bijgevoerd met krachtvoer.

Uit bovenstaand en uitgaande van 16 Texelaars per ha, volgt het gegeven dat er 12 Swifters/ha kunnen worden gehouden. Per Texelaar worden dan $16 \times 1,8 \text{ lam} = 28,8 \text{ lammeren/ha}$. geboren (De Swifter produceert $12 \times 2,5 \text{ lam} = 30,0 \text{ lammeren/ha}$ geboren, na aftrek van gestorven lammeren kan men dus van een Swifter 1 lam/ha meer verkopen. Texelaar 27 lammeren/ha , Swifter 28 lammeren/ha

De 100 dagen groei is bekend, de Swifter groeit in dit traject 4,6 kg. sneller. De Texelaar weegt na 100 dagen 35,6 kg, de Swifter 40,2 kg.

Verskil in aanhoudingspercentage is ongeveer 5% (53% Texelaar, 48% Swifter) Karkasgewicht Texelaar is $35.6 \times 53\% = 18.9 \text{ kg}$. Karkasgewicht van de Swifter is $40,2 \times 48\% = 19,2 \text{ kg}$.

De hoeveelheid vlees per ha. welke verkocht kan worden is dus voor de Texelaar $27 \times 18,9 \text{ kg.} = 510,3 \text{ kg}$.

Voor de Swifter is dit $28 \times 19,2 = 537,6 \text{ kg}$.

Het verschil in uitbetaling E0-R0 is minimaal €0.60/kg. geslacht gew. uitgaande van €6.00/kg voor de Texelaar en €5.40/kg. voor de Swifter

De Texelaar brengt in deze berekening $510.3 \text{ kg} \times €6.00 = €3061/\text{ha}$ en de Swifter $537.6 \times €5.40 = €2903/\text{ha}$.

In deze berekening is buiten beschouwing gelaten de extra hoeveelheid krachtvoer die zowel de Swifter ooiën als Swifter lammeren nodig hebben!

Groei is prima, maar het gaat niet om de groei van het levende dier zelf, niet in de groei in vet, maar om de groei in kg. mager vlees, dit wordt immers door de slachterij uitbetaald! Wij brengen de onderdelen waar we minder in scoren (groei t.o.v. de meeste rassen, en vruchtbaarheid t.o.v de Swifter) in het fokdoel 2020 in beeld en vergeten onze sterke punten, is dat nou wijsheid?

Kortom, werk aan de zwakke punten, maar niet ten koste van sterke punten. Breng als Texelaar fokkerij de sterke punten zoals het verschil in aanhoudingspercentage, voederconversie, onderhoudsvoer en percentage vlees in beeld en maak economische berekeningen per ha zoals dat in de agrarische wereld gebruikelijk is en niet per ooi! Je ziet aan bovenstaand voorbeeld waar dat toe leidt!

Voor het gemak enkele feiten die tot hetzelfde rendement leiden.

- 10 gram/dag extra groei is gelijk aan 1% minder aanhoudingspercentage
- 10 kg. zwaardere ooi moeten 0.2 lam/worp meer werpen om hetzelfde aantal lammeren/ha te produceren
- 20 kg. zwaardere ooi moeten 0.4 lam/worp meer werpen om hetzelfde aantal lammeren/ha te produceren